

Sygn. akt II CSK 158/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa S. B. - prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą
Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe "B." w O.

przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.

o nakazanie wydania ruchomości i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 października 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Zdaniem skarżącego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, że Sąd nie uwzględnił jego wniosku o otwarcie rozprawy, chociaż był on uzasadniony przyczynami wymienionymi w art. 214 k.p.c. To uchybienie procesowe miało doprowadzić do nieważności postępowania ze względu na pozbawienie powoda możliwości obrony jego praw. Spowodowało bowiem, że Sąd nie przeprowadził dowodu z zeznań powoda mimo dopuszczenia takiego środka dowodowego.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący, który powołuje się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności

przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Skonfrontowanie zarzutów skarżącego sformułowanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z udokumentowanym w aktach przebiegiem postępowania oraz z objaśnieniem przyczyn nieuwzględnienia wniosku skarżącego o otwarcie rozprawy przed Sądem Okręgowym, nie wskazuje na to, żeby Sąd Apelacyjny wadliwie ocenił czynności przeprowadzone przed tym Sądem i nie dostrzegł zarzucanej przez skarżącego nieważności postępowania. Stanowisko Sądu Apelacyjnego co do tego, jakie okoliczności mogą świadczyć o pozbawieniu strony możliwości działania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. zostało sformułowane z odwołaniem się do poglądów ugruntowanych w orzecznictwie. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań powoda, a nie przeprowadził go dlatego, że powód bez usprawiedliwienia, jakiego wymaga ustawodawca (art. 214¹ k.p.c.), nie zgłosił się na rozprawie wyznaczonej celem jego przesłuchania. Skoro powód twierdził, że na skutek obiektywnie istniejących przeszkód nie został przesłuchany przed Sądem Okręgowym, to dowód z jego zeznań mógł być przeprowadzony przed Sądem Apelacyjnym, i tak też się stało. Sąd apelacyjny, jako sąd upoważniony do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, jest oczywiście władny uzupełnić postępowanie dowodowe, ocenić materiał dowodowy, w tym także z konsekwencjami w postaci dokonania odmiennych ustaleń niż sąd pierwszej instancji po odmiennej ocenie także tych dowodów, które przeprowadził sąd pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny przeprowadził dowód z zeznań powoda, ocenił ten dowód, ale nie doprowadziło to do zmiany ustaleń faktycznych będących podstawą orzeczenia. Przebieg postępowania w niniejszej sprawie w żaden sposób nie wskazuje na to, żeby doszło w nim do naruszenia praw powoda.

Zagadnienie prawne, na występowanie którego powołuje się skarżący zostało przez niego sformułowane w formie pytań: 1) „czy przepis art. 47 § 2 k.c. kreuje związek danego urządzenia jako części składowej rzeczy odnosi się tylko do związku fizyczno-przestrzennego, wyrażającego się w istnieniu fizycznego połączenia części składowej rzeczy, czy też dla uznania danej rzeczy za część składową innej konieczne jest wystąpienie również więzi funkcjonalnej i wymaga ustalenia nieodzownego znaczenia przyłączonego urządzenia dla istniejącej

instalacji, bez której ta ostatnia traci swe zasadnicze przeznaczenie”; 2) „czy wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy, dla wykorzystywania której potrzebne jest badanie techniczne należy się jedynie za okres, gdy urządzenie to miało ważne badania techniczne, a w konsekwencji konieczność jego uzyskania spoczywa na właścicielu – nie będącym zresztą w jego posiadaniu czy też okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla istnienia roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy skoro dla roszczenia właściciela o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy nie ma znaczenia, czy i w jakim zakresie posiadacz w złej wierze z rzeczy efektywnie korzysta, gdyż wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy stanowi rekompensatę za utratę możliwości dysponowania rzeczą przez jej właściciela”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W sprawie powód nie przedstawił żadnych poglądów doktryny ani judykatury odnoszących się do zagadnień, które sformułował i nie przeprowadził wywodu wykazującego także abstrakcyjne znaczenie rozstrzygnięcia, którego oczekuje. Powyższe zagadnienie było zaś przedmiotem rozważania Sądu Najwyższego, przykładowo w wyroku z 28 czerwca 2002 r. I CK 5/02 (Pr. Bankowe 2002, nr 12, s. 17), gdzie stwierdzono, że o tym, czy określone elementy stanowią części składowe jednej rzeczy złożonej, rozstrzyga obiektywna ocena gospodarczego znaczenia istniejącego między nimi fizycznego i funkcjonalnego powiązania. Jeśli są one powiązane fizycznie i funkcjonalnie, tak że tworzą razem gospodarczą całość, stanowią części składowe jednej rzeczy złożonej, choćby całość ta dała się technicznie łatwo zdemontować. W postanowieniu z 3 czerwca 2009 r. (IV CSK 511/08, nie publ.) Sąd Najwyższy przyjął natomiast, że dla określenia statusu prawnego poszczególnych urządzeń i instalacji sieci gazowej decydujące znaczenie ma stopień ich fizycznego i funkcjonalnego powiązania z siecią należącą do przedsiębiorstwa. Stwierdzenie lub wykluczenie istnienia takiego powiązania

wymaga rozważenia - stosownie do przesłanek określonych w art. 47 § 2 k.c. - znaczenia tych elementów sieci dla funkcjonowania jej jako całości.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.

db